

אבל בג' נשים נחשב לספק טומאה ברה"י, והטעם כיון דילפינן טומאה מסוטה, ובסוטה איש אחד אסור להתייחד עם ב' נשים נחשב כרשות היחיד גם לענין טומאה. הרי להדיא דסתירה בסוטה תלויה באיסור יחוד. (וכ"כ ברשב"א שם). ולפי דבריהם הדרא קושיית הגרע"א לדוכתיה.

(קובץ קול התורה קובץ מ"ט ע' לה)

דף ו' ע"א

במשנה: וא"ל אסורות לאכול בתרומה וכו' ושבאו עדים שהיא טמאה.

שיטת תוס' שאפי' אם בא עד א' אסורה בתרומה, משום שכל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים.

אך שיטת הרמב"ם (בפ"ג מה' סוטה הכ"ג) שדוקא אם באו ב' עדים. ובטעם האיסור לאכול בתרומה, כתב שם הרמב"ם "מפני שאין המים בודקים אלא מי שאין לה עדים שמעידים זנותה. ועוד שמא בעלה אינו מנוקה מעוון ולפיכך לא בדקו שנטמאת" - שאם יש עדים במדינת הים אין המים בודקין אתה.

ולפי הרמב"ם אין ראייה כיון שמה שאין נבדקת ע"י המים זה מחמת שבעלה אינו מנוקה מעוון.

★★

והגר"ש מאמסטרדם זצ"ל בספר בנין אריאל - חדרי תורה (פר' נשא) הביא קושי' זו וכתב:

ולפענ"ד אדרבה מסוגיא זאת הוציא הרמב"ם את שלו דקשיא ל"י ארב ששת היכן מצינן לאכחושי סהדי דלמא בא עלי' בדרך וכקושי' הנ"ל.

אבל י"ל דקשיתי' משנה יתירא, דאתי' לאשמעינן חידוש דאפילו כי ליכא למתלי כלל בעוון דבעל, כגון (שאיש שהוא) [שלאיש ההוא] הי' לו אשה אחרת והשקה גם אותה ובדקה המים, וא"כ אין לתלות בו, ואפ"ה אותה האשה שלא בדקה המים ובאו עדים ואמרו שטמאה היא פסולה מלאכול תרומה ולא אמרינן סהדי שיקרי נינהו אע"ג דאיהו ודאי מנוקה מעון. וצ"ל משום דרב ששת. ומינה מוכח דאיזה ביאה אסורה שעבר עלי' מחשב אינו מנוקה מעון, דאל"כ אכתי מאי דייק

מה שעשית, יש לך ללמד לישראל טומאה וטהרה להזהירן היאך יהיו מקריבין בני קרבן לפני, שנאמר ויקרא אל משה דבר אל בני ישראל אדם כי יקריב מכם קרבן. משה ברח מן השררה ורדפה אחריו, עכ"ל המדרש תנחומא.

ולבאורה לא מובן די הצורך ענין לימוד הקרבנות להכא, דלא משמע כלל שזהו חלק מהשררה שזכה לזה משה בזכות בריחתו מן הכבוד. וגם אין זה מאותו סוג שורת הדברים שמונה המדרש שעשה משה לישראל, דהכא זהו לימוד, ולא ככל הניסים שעשה להם במדבר. וצ"ב אם כן, איך זה נכנס בדברי המדרש העוסקים בעניני כבוד שזכה מרע"ה מחמת בריחתו ממנו.

אכן להנ"ל אתי שפיר היטב, ומובן כמין חומר הא דאמר לו הקב"ה: חייך יש לי מלאכה גדולה מכל מה שעשית, דבפשוטו גם זאת לא מובן מדוע לימוד הקרבנות נחשב למלאכה גדולה, יותר מעצם הקמת המשכן וכל הניסים הנפלאים שהתרחשו ע"י משה. אלא שהקב"ה נתכוון לומר למשה דעיקר לימוד הקרבנות הוא ענין הענוה, אשר זהו תכלית כל עבודת הקרבנות. ומכיון שהכא עסקינן בגודל ענותנותו של משה שברח מן השררה, ורצה לחדול מכל המעשים הגדולים שנעשו על ידו, לכן תיכף ומיד מסמיך המדרש ומוסיף, דדוקא משום הכי היה הוא הראוי ללמד את ישראל אותה מלאכה גדולה, וענוה שמה. וזה היה עיקר הלימוד לישראל, איך לבוא לידי ענוה ע"י הקרבנות ודוק.

★★

בגמ': אמר אביו ה"ק וכו' אל תדברי ונסתרה וכו' עדיין מותרת לביתה.

בתום הגרע"א (אות ד') הקשה, מדוע לא נפשוט ממתניתין דעוברת על דת אינה נאסרת (דמיבע"ל לקמן כ"ה). וע' ברש"ש דהדין סתירה בסוטה הוא אפילו כשאין איסור יחוד, וכמש"כ הרמב"ם דיש סתירה אפילו באביה ואחיה, וא"כ י"ל דמתניתין מיירי באופן דאין איסור יחוד.

ויש להעיר דהא דיש סתירה אפי' בלא איסור יחוד תלוי במחלוקת, דאכן כ"ה דעת הרמב"ם, אמנם בריטב"א (נדה ה.) כתב, דהא דאיתא בנוזר (נ"ז). דספק טומאה תוך ג' אנשים, נחשב לספק טומאה ברה"ר, היינו דוקא בג' אנשים